

યાદશક્તિ

સિક્વેટ્સ અને ટેકનિક્સ

ડૉ. જીતેન્દ્ર અઢીયા એમ.ડી.

RUDRA
PUBLICATION

...publishing positivity...

25/B, Govt. Society, B/h, Municipal Market.
Off. C.G. Road, Navrangpura, Ahmedabad - 380 009.
Ph. : 079-26447393 • Mobile : 098259 25947

rudrapublication1@gmail.com
inforudrapublication@gmail.com
www.rudrapublication.com
Buy online www.clickabooks.com

For Home Delivery : Mobile : +91-99241 43847

यादशङ्क्ति

डॉ. ज़तेन्द्र अढीया अेम. डी.

Copyright @ Adhia International

All Rights reserved. No Part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior written permission of the copyright owner

ISBN : 978-93-80420-09-7

१२मी आवृत्ति : जून, २०१६

₹ 130/-

: Design & Layout :

Manu Patel

9898390057

: Printing :

Rudra Publication

: Publisher :

Adhia International

Ahmedabad

www.mindtraininginstitute.net

યાદશક્તિ

સિકેટ્સ અને ટેક્નિક્સ

.....ને
સપ્રેમ ભેટ.

તમારી યાદશક્તિને કેળવવા અને તે થકી જીવનમાં સફળતા
પ્રાપ્ત કરવા આ પુસ્તક મદદરૂપ થાય તેવી અભ્યર્થના સાથે...

શુભેચ્છા સહ,

.....

તારીખ :

સ્થળ :

यादशक्ति : डो. ज़तेन्द्र अढीया अेड.डी.

आडार...

आ डुस्तक लडडवामां

जेणे डने डूड ज डंतडूरुवक डदद करी छे ते

श्री सुडाग डंयाल अने श्री डरीक्षित जेडनडुत्रानो

डुं साया दलथी आडार डानुं छुं.

- डो. ज़तेन्द्र अढीया अेड.डी.

यादशकतल : डु. ँतुनुदु अढीया अडड.डी.

अरुडरु...

आ डुसुतक अडवा वलदुधरुथीओनु अरुडरु कडुं डुं डु
ऑओ सतत अनु सडत डडुनुत कडुनु
डरुीकषडडं ँगडगती सङुगता डुगववा डुरडतुनुशील डु.

- डु. ँतुनुदु अढीया अडड.डी.

લેખક વિશે

જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ ચાલીસીમાં પ્રવેશે છે ત્યારે પોતાની પ્રવૃત્તિ ઓછી કરવાના વિચારો શરૂ કરી દે છે પણ ડૉ. જીતેન્દ્ર અઢીયા આનાથી જુદા છે. જ્યારે ડૉ. અઢીયાએ ૪૦મું વર્ષ વટાવ્યું ત્યારે તેમણે તેમની જિંદગીમાં એક જુદું અને ખૂબ ઊંચું ધ્યેય નક્કી કર્યું, એક મેડિકલ કોલેજના પ્રોફેસરમાંથી આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રખ્યાત પ્રેરણાદાયી વક્તા બનવાનું. ત્યાર પછીનાં ૧૦ વર્ષમાં “પ્રેરણાનું ઝરણું”ના સેમિનારથી તેમણે એટલી બધી સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી કે ફક્ત ભારત જ નહીં પણ અમેરિકા સહિત દુનિયાના ઘણા દેશોમાં આ સેમિનાર ખૂબ પુષ્કળ સંખ્યામાં યોજાઈ રહ્યા છે કે એક દિવસ ગિનિસ બુકે પણ એની નોંધ લેવી પડશે. ડૉ. અઢીયા “મન”ને મુખ્ય વિષય બનાવી અર્ધજાગ્રત મન, યાદશક્તિ, આંતરમાનવીય સંબંધો, ડિપ્રેશન જેવા અનેકવિધ વિષયો ઉપર કાર્યક્રમ આપી રહ્યા છે.

ગુજરાતના એક સાધારણ પરિવારમાં જન્મેલા જીતેન્દ્રભાઈએ અનેક પ્રતિકૂળ સંજોગોનો સામનો કરી, એમ.ડી.ની ઉપાધિ પ્રાપ્ત કરી. એમની તબીબ તરીકેની ૩૨ વર્ષની કારકિર્દી દરમિયાન તેઓએ એક આશ્ચર્યજનક નોંધ લીધી કે માણસના વિચારો અને માન્યતાઓની અસર બીમારી અને સ્વાસ્થ્ય ઉપર ગજબની હોય છે. તેમના વાંચનના શોખે તેમને આ બાબતની વધુ માહિતી પૂરી પાડી તેથી તેઓ શરીર અને મનના એકબીજા સાથેના જોડાણ વિશે વધુ વિચારતા થયા. આ દિશામાં જેમ જેમ તેમનું વાંચન અને ચિંતન વધતું ગયું તેમ તેમ આ જ્ઞાન લોકો સુધી પહોંચાડવાની તેમની ઈચ્છા પ્રબળ બનતી ગઈ. આ રીતે “પ્રેરણાનું ઝરણું” પુસ્તક, સેમિનાર અને વર્કશોપ અસ્તિત્વમાં આવ્યાં.

નાના શ્રોતાગણથી શરૂ થયેલ એમના કાર્યક્રમોની ખ્યાતિ વધતાં ભારતભરમાં તેમણે સામાજિક સંસ્થાઓ, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, ધાર્મિક / આધ્યાત્મિક સંસ્થાઓ, અન્ય સંગઠનો, ઔદ્યોગિક અને વ્યાપારી સંસ્થાઓ તેમજ સરકારી અને અર્ધસરકારી સંસ્થાઓમાં અનેક કાર્યક્રમો આપ્યા.

આ ઉપરાંત વિદેશમાં બેંગકોક, હોંગકોંગ, શિકાગો, ન્યૂ યોર્ક, લોસ એન્જિલસ, ન્યૂ જર્સી, સાન્તા મારીઆ, સાન ડિયાગો, સાન ફ્રાન્સિસ્કો, ડલાસ, રાલે, ઓરલેન્ડો, ટેમ્પા, હ્યુસ્ટન, એન્ટવર્પ, ચીન, લંડન અને જોહનિસબર્ગમાં “પ્રેરણાનું ઝરણું” ઉપરાંત વિવિધ વિષયો પર કાર્યક્રમો આપ્યા. ભારત અને વિદેશનાં પ્રસાર માધ્યમોએ તેમના ટોક-શો પ્રસારિત કર્યાં. અમેરિકામાં રોટરી ક્લબ ઓફ મરીનો વેલી (કેલિફોર્નિયા)માં અને રિવરસાઈડ કોમ્યુનિટી કોલેજમાં પણ “પ્રેરણાનું ઝરણું” વહાવ્યું. તેમાં બધા જ શ્રોતાઓ અમેરિકન હતા. ડૉ. અઢીયાએ સિંગાપુર, સાઉદી અરેબિયા, દુબઈ, ફ્રાન્સ, હોલેન્ડ, બોટ્સવાના અને બાંગ્લાદેશનો શૈક્ષણિક પ્રવાસ ખેડી ત્યાંના લોકોની માનસિકતાનો ઊંડો અભ્યાસ કર્યો છે.

એમનું “પ્રેરણાનું ઝરણું” પુસ્તક ગુજરાતીમાં નંબર વન બેસ્ટ સેલર બની આખી દુનિયામાં ફેલાઈ ગયું અને હિન્દી, અંગ્રેજી, મરાઠી, તેલુગુ અને પંજાબી ભાષાઓમાં પણ અનુવાદિત થયું. અર્ધજાગ્રત મનની અગાધ શક્તિઓના વિષયને લઈને તેમની ૧૫ વર્ષની કારકિર્દીમાં લોકો તરફથી

અવારનવાર માંગ ઊઠતી રહી કે, મન વિશે સાંભળવા કે વાંચવા મળે છે પણ મનની શક્તિઓનો ઉપયોગ કરવાની પ્રેક્ટિકલ ટ્રેનિંગ ક્યાંય ઉપલબ્ધ નથી. જો આ તાલીમ મળે તો દરેક ક્ષેત્રના લોકો મનની અગાધ શક્તિઓનો વ્યવહારુ ઉપયોગ કરી શકે. આ માંગને પૂરી કરવા ડૉ. અઢીયાએ શરૂ કરેલ અઢીયા માઈન્ડ પાવર, ડાયનેમિક મેમરી, સંબંધોનું ઝરણું અને પબ્લિક સ્પિકિંગ જેવા અનેકવિધ પ્રેક્ટિકલ ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામોનો દેશ-વિદેશમાં અસંખ્ય લોકો લાભ લઈ પ્રગતિ કરી રહ્યા છે. આ સફળતાને પગલે ડૉ. અઢીયાએ લોકભોગ્ય અને સમાજઉપયોગી અનેક પ્રકાશનો લોકોનાં હાથમાં મૂક્યા છે.

વિશ્વના વધુ ને વધુ લોકો સુધી મનની શક્તિઓની વાત પહોંચે અને વધુ લોકો વિધાયક જીવન જીવતા થાય અને સમાજમાં વિધાયક વિચારધારનો વધુ ને વધુ ફેલાવો થાય, તેવા પોતાના મિશનને સફળ બનાવવા ડૉ. અઢીયાએ પોતાના જેવા ૧૦૦૦ ટ્રેનર બનાવવાના ભગીરથ કાર્યનો આરંભ કર્યો છે. આવનારી પેઢીઓ માટે ઉપયોગી અને પ્રેરણાદાયી વારસો છોડી જવાનું ડૉ. અઢીયાનું ધ્યેય ‘મન યુનિવર્સિટી’રૂપે મૂર્તિમંત થઈ રહ્યું છે. ડૉ. અઢીયા દ્વારા શરૂ થયેલ આ હકારાત્મકતાની ચળવળમાં જોડાવા આપને પણ નિમંત્રણ છે.

- રૂપલ શાહ

આ પુસ્તક શા માટે...?

છેલ્લાં ૩૦ વર્ષની મારી મેડિકલ પ્રેક્ટિસ દરમ્યાન અસંખ્ય લોકોની માગણી તેમની યાદશક્તિ વધારવા માટે રહી છે. મેં તેની દવા શોધવા અને અજમાવવા ઘણા પ્રયત્નો મારી પ્રેક્ટિસમાં કર્યા. અંતે મેં હાર સ્વીકારી. મારા અનુભવ મુજબ યાદશક્તિ વધારી શકે એવી કોઈ દવા નથી.

સારી કે ખરાબ યાદશક્તિ જેવું કાંઈ નથી. યાદશક્તિ હોય છે ફક્ત કેળવાયેલી (Trained Memory) કે બિનકેળવાયેલી (Untrained Memory).

યાદશક્તિની કેળવણી એટલે શું ? યાદશક્તિ એ અર્ધજાગ્રત મનની એક શક્તિ છે. મનની કોઈ પણ શક્તિને કેળવવાથી તેનો સરસ અને વિશિષ્ટ ઉપયોગ થઈ શકે છે. તે વાતો મેં અસંખ્ય પુસ્તકો દ્વારા અને ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામો દ્વારા જાણી અને મેં મેમરી ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામ દુનિયામાં ઘણાં સ્થળે શરૂ કર્યા. આ ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામને ખૂબ જ સારો પ્રતિસાદ મળ્યો. પણ એ પ્રોગ્રામોમાં વિદ્યાર્થીઓને ઘરે રિવિઝન કરવામાં મદદ મળે એ કારણે મને આ પુસ્તક લખવાની ઈચ્છા થઈ.

આ પુસ્તક લખવામાં મારો પંદર વર્ષનો મેમરી ટ્રેઈનર તરીકેનો અનુભવ અને યાદશક્તિ ઉપરનાં ઘણાં બધાં પુસ્તકોના વાંચનનો નિયોડ સમાયેલો છે. આશા છે કે આ પુસ્તક દરેક વિદ્યાર્થીને અભ્યાસમાં અને જીવનમાં ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.

વિદ્યાર્થીઓના અભૂતપૂર્વ પ્રતિસાદથી પ્રેરાઈને ખૂબ જ ટૂંકા ગાળામાં આ ચોથી સંવર્ધિત આવૃત્તિ મૂકતાં મને અત્યંત આનંદ થાય છે.

ડૉ. જીતેન્દ્ર અઢીયા

અનુક્રમણિકા

યાદશક્તિ એટલે શું?	૧૩
યાદશક્તિનું મહત્વ અને ફાયદા.....	૧૪
યાદશક્તિની પ્રક્રિયા	૨૦
યાદશક્તિના પ્રકારો.....	૨૫
યાદશક્તિનાં રહસ્યો	૨૭
યાદશક્તિ પર અસર કરતાં પરિબળો.....	૩૮
એસોસિયેશન ટેકનિક	૪૫
નામ અને ચહેરા યાદ રાખવાની ટેકનિક	૫૩
પેગવર્ડ ટેકનિક	૫૭
લાંબા આંકડાઓ યાદ રાખવાની ટેકનિક	૬૩
ટેલિફોન નંબર યાદ રાખવાની ટેકનિક	૬૫
પ્રસંગોની તારીખો યાદ રાખવાની ટેકનિક.....	૬૬
અભ્યાસનાં આંકડાઓ યાદ રાખવાની ટેકનિક	૬૮
મેમરી ચાર્ટ	૬૯
સ્કેનિંગ ટેકનિક	૭૩
ફાસ્ટર રીડિંગ	૭૭
રિવિઝન ટેકનિક	૮૫
બ્રેક ટેકનિક	૮૮

વિદેશી ભાષાના અર્થ યાદ રાખવાની ટેકુનિક	૯૦
સ્પેલિંગ યાદ રાખવાની ટેકુનિક	૯૨
ABCD ટેકુનિક	૯૪
એકોનિયમ્સ ટેકુનિક	૯૭
વૉલ પેપર ટેકુનિક	૯૯
પોકેટ ડાયરી ટેકુનિક	૧૦૧
હાઈલાઈટર ટેકુનિક	૧૦૩
ઓડિયો ટેપ ટેકુનિક	૧૦૫
ફલેશ કાર્ડ ટેકુનિક	૧૦૮
ગ્રૂપ સ્ટડી.....	૧૧૧
સિંગ યૉર આન્સર્સ ટેકુનિક	૧૧૨
રીડબેક ટેકુનિક	૧૧૪
મારી અરજ વાલીઓને	૧૧૬
આપની સંસ્થામાં ‘યાદશક્તિ’ વિષય પર	
વર્કશોપ રાખવા માટેની જરૂરિયાતો	૧૨૧
અમારાં ઉત્પાદનો.....	૧૨૩
અમારાં ઉત્પાદનોનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો	૧૨૫
હોમ ડિલિવરી	૧૩૨

यादशक्ति : डो. ज़तेन्द्र अढीया अेम.डी.

यादशक्ति क्यारेय
सारी के ढराढ डोती नथी,
डोय छे मात्र
डेणवायेली के बीन डेणवायेली.

યાદશક્તિનું મહત્વ અને ફાયદા

જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં આગળ વધવા માટે યાદશક્તિનું મહત્વ રહેલું છે. આગળ કહેવામાં આવ્યું તેમ “યાદશક્તિ સારી કે ખરાબ હોતી નથી, તે હોય છે કેળવાયેલી કે બિનકેળવાયેલી”.

વિદ્યાર્થીની યાદશક્તિ કેળવાયેલ હોય તો વિદ્યાર્થી પોતાના અભ્યાસના વિષયો સરળતાથી અને ચોકસાઈપૂર્વક યાદ રાખી શકે છે અને યોગ્ય સમયે તેનો ઉપયોગ કરીને પરીક્ષા તથા ઈન્ટરવ્યૂમાં સફળતા પ્રાપ્ત કરી શકે છે. ઈતિહાસ એવા ઘણાં માણસોનાં ઉદાહરણથી ભરપૂર છે કે જેમણે લોકોનાં નામ યાદ રાખીને જીવનમાં સફળતા મેળવી છે. એન્ડ્રૂ કાર્નેગી, ડેલ કાર્નેગી, જીમ ફારલી, જહોન કેનેડી, સાયરસ, હેરી લોરેઈન વગેરેની નામ યાદ રાખવાની અદ્ભુત યાદશક્તિ જીવનમાં આગળ વધવામાં ખૂબ જ મદદરૂપ સાબિત થઈ હતી. યાદશક્તિની કેળવણીથી તમે લોકોનાં નામ, ચહેરા, જન્મતારીખ, લગ્નતિથિ વગેરે તેમના જીવન સંબંધી માહિતી યાદ રાખી તેમનાં દિલ જીતી શકો છો.

કેટલીક માહિતી યાદ રાખવાની આપણે જરૂર નથી. જેમ કે છાપામાં કે મેગેઝિનમાં છપાયેલ બિનજરૂરી માહિતી. કેળવાયેલી યાદશક્તિની એક વિશેષતા છે કે જે રીતે તમારે જે યાદ રાખવું હોય તે તમે યાદ રાખી શકો છો. જેમ કે જીવનની દુઃખદ ઘટનાઓ ભૂલવી અનિવાર્ય હોય છે. ઘણી વ્યક્તિઓ એમ માને છે કે યાદશક્તિ કેળવવાની ફક્ત વિદ્યાર્થીઓને જ જરૂર છે. પણ જીવનના દરેક ક્ષેત્રે અને દરેક તબક્કામાં તેની જરૂર પડે છે. તો ચાલો આપણે વિવિધ ક્ષેત્રે યાદશક્તિનું મહત્વ અને ફાયદા જોઈએ.

વિદ્યાર્થીઓ માટે

કોઈ પણ વિદ્યાર્થી માટે પરીક્ષામાં સારા માર્ક લાવવા હોય તો યાદશક્તિ સૌથી મહત્વનું પાસું છે. તમે કોઈ અભ્યાસ કર્યો હોય તે યાદ રાખીને પરીક્ષામાં સારી રીતે લખી શકો તો જ સારા માર્ક આવે છે. અભ્યાસની કોઈ પણ માહિતીને ફક્ત નોટબુકમાં લખી લેવાથી યાદ રહેતી નથી. સ્કૂલ અને કોલેજના દરેક વિદ્યાર્થી પોતાની નોટ્સ તો બનાવે જ છે. પણ દરેકને બધું યાદ રહેતું નથી.

સ્કૂલ અને કોલેજમાં કહેવામાં આવે છે કે તમારે અભ્યાસને લગતી અમુક બાબતો યાદ રાખવાની છે. પણ મોટા ભાગે એમ શીખવવામાં નથી આવતું કે આ બાબતો કેવી રીતે યાદ રાખવી જોઈએ. માટે જો યાદશક્તિને કેળવવામાં આવે તો વિદ્યાર્થીઓ યોગ્ય સમયે યોગ્ય મેમરી ટેકનિકનો ઉપયોગ કરી નક્કી કરેલ માહિતી સરળતાથી યાદ રાખી શકે અને પરીક્ષામાં વધુ ગુણ મેળવી શકે.

વાલીઓ માટે

વાલીઓ પણ યાદશક્તિ વિશે વધુ જાણે અને તેને કેવી રીતે કેળવી શકાય તે જાણે તો તેઓ પોતાનાં સંતાનને વધુ માર્ગદર્શન આપી વધારે માર્ક લાવવામાં મદદ કરી શકે. આ બધી ટેકનિક વાલીઓ શીખે તો તેઓની યાદશક્તિમાં પણ આશ્ચર્યજનક પરિવર્તન આવે અને પોતાના ક્ષેત્રમાં સફળતા પ્રાપ્ત કરી શકે.

શિક્ષકો માટે

શિક્ષકોને યાદશક્તિની ટેકનિક્સ વિષેની માહિતી હોય અને તે પોતાના વિષય સાથે આ ટેકનિકને સુસંગત કરીને વિદ્યાર્થીને શીખવે તો કોઈ પણ વિષય વિદ્યાર્થીને આસાનીથી યાદ રહી જાય. વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસમાં મદદરૂપ થવા માટે શિક્ષકોએ પણ કંઈક નવું નવું શીખવું અને શીખવતા રહેવું પડે છે.

મેમરી ટેકનિકનો જેટલો વધુ ઉપયોગ અભ્યાસમાં કરવામાં આવે તેટલો વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસનો બોજ ઓછો થાય છે. શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને પ્રિય બને છે કારણ કે તે બીજા શિક્ષક કરતાં કંઈક વિશેષ રીતે શીખવે છે.

નોકરિયાત માટે

તમે જ્યાં નોકરી કરતા હો ત્યાં પૂરી મહેનત અને લગનથી સારી ગુણવત્તાવાળું કાર્ય કરવાનું હોય છે. નોકરીમાં કાર્ય સારું કરવાથી ઈન્ક્રીમન્ટ અને પ્રમોશન મળે છે. કાર્ય સારું કરવા ઘણીબધી માહિતીઓ યાદ રાખવી પડે છે.

દા.ત..

- ઉપરી અધિકારીએ સોંપેલ કાર્ય યાદ રાખીને સમયસર કરવું.
- બિઝનેસને લગતા આંકડાઓ યાદ રાખવા.
- ઓફિસની ફાઈલો અને જરૂરી માહિતીઓ ક્યાં છે તે યાદ રાખવું.
- સરકારી કાયદા અને કાનૂન યાદ રાખવા.

જો તમે મેનેજર કે ઉપરની પોસ્ટ ઉપર હો તો તમારે ઘણીબધી માહિતીઓ યાદ રાખવી પડે છે. તેવા સંજોગોમાં મેમરી ટેકનિક ખૂબ ઉપયોગી થાય છે. આ બધી ટેકનિકના ઉપયોગ થકી તમારાં ઈચ્છિત સ્વપ્નાં સાકાર કરી શકો છો અને પ્રગતિ કરી શકો છો.

વ્યાપારીઓ માટે

વ્યાપારીઓને એમ લાગે કે તેમણે શા માટે માહિતી યાદ રાખવી ? તે માટે ચોપડાં કે કોમ્પ્યુટર તો છે જ. આજકાલ મોટા વેપારીઓ સેક્રેટરી પણ રાખતા હોય છે. જો તમને તમારા ગ્રાહકોનાં નામ અને ચહેરા યાદ હોય તો તમે તેની સાથે સારી રીતે વેપાર અને વહેવાર કરી શકશો. વળી, વ્યાપારમાં હિસાબની લેવડદેવડ પણ યાદ રાખવી જરૂરી બને છે. માટે વ્યાપારીઓએ પોતાના ધંધામાં સફળ થવા યાદશક્તિની ટેકનિકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

વ્યવસાય કરતાં લોકો માટે

ડૉક્ટર જ્યારે દર્દીને તપાસતા હોય છે ત્યારે મોટી ચોપડી લઈને બેસતા નથી. ડૉક્ટર જ્યારે ઓપરેશન કરવા જાય ત્યારે ઓપરેશન થિયેટરમાં ચોપડીઓ લઈને જતા નથી. તેવા સંજોગોમાં ડૉક્ટરોએ શું કરવું તે તેમને યાદ હોય છે.

વકીલોએ કોર્ટમાં કેસ લડવા માટે કાયદાની ઘણીબધી કલમો યાદ રાખવી પડે છે. બધી જોગવાઈનાં અસંખ્ય પુસ્તકો બજારમાં ઉપલબ્ધ હોય જ છે. પણ કેસ લડતાં વકીલો ઈચ્છે છે કે અગાઉના કેસોમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદાની વિગતો તેમની યાદશક્તિમાં નોંધાયેલ હોય તો સારું. જો તેઓ કાયદાનાં અમુક પુસ્તકોમાંથી પાના નંબર અને કાયદાની વિગત બોલી શકે તો ન્યાયાધીશ તરત જ તેનાથી પ્રભાવિત થશે.

લેખકો, મનોવૈજ્ઞાનિકો અને કોમ્પ્યુટર નિષ્ણાતોને પણ ઘણીબધી માહિતીની નોંધ રાખવી પડતી હોય છે. જો વ્યવસાયી પોતાને જરૂર પડતી બધી જ માહિતી મેમરી ટેકનિક દ્વારા યાદ રાખે તો તે અસરકારક રીતે વ્યવસાય કરી શકે.

વીમા એજન્ટ માટે

એક સફળ વીમા એજન્ટ બનવા માટે એજન્ટે ગ્રાહકોની અનેક વિગતો યાદ રાખવી જરૂરી છે. જેમ કે, નામ, ટેલિફોન નંબર જન્મતારીખ, લગ્નતારીખ, પોલિસીનો પ્લાન, પોલિસીની રકમ, પ્રીમિયમની રકમ, પ્રીમિયમની તારીખ અને પોલિસીની મેચ્યોરિટી તારીખ વગેરે...

આ બધી માહિતી મોટા ભાગના એજન્ટો પોતાની ડાયરીમાં લખી જ રાખતા હોય છે. પણ જો મેમરી ટ્રેનિંગ દ્વારા આ માહિતીઓ પોતે યાદ રાખે અને ગ્રાહક સાથે આ માહિતીના સંદર્ભે વાત કરે તો ગ્રાહક પર તે ખૂબ સારો પ્રભાવ પાડી શકે. જેના આગળ જતાં ઘણા ફાયદા મેળવી શકે.